

HPV-vaccination

Hvad er HPV-virus?

HPV-virus, også kaldet **H**uman **P**apilloma **V**irus er en fælles betegnelse for en lang række vira. HPV er den hyppigste seksuelt overførte virus. HPV-virus inficerer mange celler, men især cellerne i livmoderhalsen. HPV-virus smitter ved oral, anal og almindelig sex, og kondom beskytter ikke fuldt ud, da virus også sidder i hårrødderne og mundhulen.

HPV-virus og celleforandringer og kræft

HPV- virus medfører celleforandringer på livmoderhalsen. Celleforandringer kan udvikle sig til livmoderhalskræft. Når du bliver screenet for celleforandringer ved din egen læge, også kaldet en smear eller cytologi, vil prøven finde de kvinder, der er HPV-positive. Disse kvinder har risiko for at få operationskrævende celleforandringer eller livmoderhalskræft.

Der findes over 100 typer HPV-virus. Har du en unormal celleprøve, vil du ofte få at vide, du er positiv for HPV-virus, fx type 16, 18 eller 45. Er du mellem 20-30 år, er 80 % af alle kvinder smittet med HPV-virus, men de fleste bekæmper selv infektionen, ligesom når du kommer dig ovenpå en influenza. Er du > 40 år, er der ca. 5 %, der kronisk har HPV- virus. Hvis du er smittet med type 6 og 11, medfører det ofte kønsvorter, også kaldet kondylomer.

HPV-virus medfører også kræft i mundhulen, tarmene, penis, mellemkød og skede.

Årligt i Danmark:

- 400 kvinder får konstateret livmoderhalskræft.
- 100 kvinder dør som følge af livmoderhalskræft.
- 15.000 kvinder udredes for celleforandringer med vævsprøver, også kaldet KBC
- 6000 kvinder opereres for forstadier til livmoderhalskræft med keglesnit.

Hvem bør vaccineres?

Vacciner før seksuel debut, det er det bedste, men næsten alle kvinder vil have gavn af vaccinen, jo før, jo bedre. Der er faktisk ikke en øvre aldersgrænse for, hvornår man bør lade sig vaccinere, men det afhænger selvfølgelig af, om du i forvejen er smittet eller ej. Spørg din egen læge eller gynækolog til råds.

HPV-vaccinen er ikke en behandling af celleforandringer, livmoderhalskræft eller kønsvorter, men en forebyggelse af sygdommen.

En HPV-vaccination giver 90% beskyttelse mod udvikling af celleforandringer og kønsvorter, hvis man vaccineres som jomfru.

Vaccination kan også forebygge ny HPV-infektion hos kvinder, der tidligere har haft HPV infektion, dvs. så du ikke igen bliver smittet på ny.

Har du fået et keglesnit, bør du ud fra teoretiske betragtninger lade dig HPV vaccinere. Det skyldes, at kvinder, der har fået et keglesnit, har en højere risiko for igen at blive smittet med HPV-virus. Således ved vi, at kun 6 måneder efter et keglesnit er ca. 8 % på ny smittet med HPV-virus.

HPV-virus og sygdomme ved drenge og mænd

HPV-vaccinen beskytter også mod kræft i mundhulen, mandler, svælg, penis og endetarm. Drenge i Danmark tilbydes HPV-vaccination i børnevaccinationsprogrammet fra 2019 ligesom i Norge og mange andre lande. Drenge over 12 år og mænd skal selv betale, da de ikke er omfattet af vaccinationsprogrammet.

Vaccinen – hvornår og hvad koster den?

Vaccinen skal gives 2 gange, hvis man er jomfru, ellers gives den tre gange. Vaccinen er sikker, og der er få bivirkninger, men du kan få lokal irritation efter indsprøjtningen og temperaturstigning første døgn. Du er bedst beskyttet, hvis du vælger Gardasil-9.

Vaccinen er en del af det danske børnevaccinationsprogram og er gratis for 12-årige. Alle andre må selv betale. Du kan få den aktuelle pris oplyst på medicin.dk eller af lægen. Er du medlem af "Danmark" gives et tilskud på 50%.

Søg yderligere information

- <https://www.ssi.dk/vaccinationer/boernevaccination/vaccination-mod-livmoderhalskraeft>
- Stophpv.dk